

Szanowni Państwo,
Dyrektorzy katowickich Szkół Podstawowych i Ponadpodstawowych

Od września 2020 roku trwają prace zespołu koordynatorów projektu Razem Raźniej w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki Rówieśniczej, do którego realizacji zgłosili się nauczyciele z katowickich placówek edukacyjnych. Projekt Razem Raźniej w swojej badawczej części monitorował potrzeby młodzieży w sytuacji pandemii. Obecnie jego koordynatorzy dostarczają wolontariuszom z miejskich szkół inspiracji, materiałów oraz dobrych praktyk, pomocnych podczas organizowania wsparcia dla uczniów.

Zapowiadany z końcem kwietnia, przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, powrót do pracy stacjonarnej spowodował istotny oddźwięk wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, wywołując falę silnych obaw, strachu i niepokoju wśród uczniów ale również nauczycieli i rodziców.

Warto wybrać sposób w jaki społeczności szkolne mają rozpocząć na nowo stacjonarną pracę. Proponujemy zwrócić uwagę na faktyczny stan fizyczny, psychiczny i emocjonalny naszych podopiecznych i podjąć adekwatne działania.

Na początek spróbujmy sobie wyobrazić, czego mogą się bać nasi uczniowie?

Lista jest długa, a i tak pewnie niekompletna: sprawdzania zeszytów, ogromu kartkówki i sprawdzianów (także tych, weryfikujących wiedzę już sprawdzoną zdalnie), "teraz to dopiero się zacznie" - nadrabiania materiału. Wśród nastolatków są tacy, którzy boją się, że koledzy będą się z nich śmiać, bo mocno zmienili się fizycznie. Obawiają się, że sobie nie poradzą, że nie będą mieli siły wstawać i funkcjonować w szkolnej rutynie, że nie będą potrafili rozmawiać z rówieśnikami (bo od długiego czasu nie spotkali się z nikim w swoim wieku). Mogą obawiać się również, że się zarażą, że zarażą kogoś ze swojej rodziny, że nie poradzą sobie z otaczającymi bodźcami - hałasem, tłumem, itp. (bo w domu tego nie było), część dzieci boi się, że to wszystko ich przytłoczy, przerośnie.

W trosce o dobro dzieci i młodzieży koordynatorzy Projektu Razem Raźniej, będąc w kontakcie ze środowiskiem szkolnym oraz w oparciu o zdiagnozowane potrzeby pragną wystosować apel do dyrektorów szkół i wszystkich nauczycieli, rekomendując zapoznanie się, przemyślenie oraz wdrożenie poniższych propozycji:

1. Bardzo ważne będą pierwsze dni powrotu do szkoły. Poświęćmy trochę czasu na zaplanowanie tego, jak przyjmimy i powitamy uczniów? Najważniejsze jest zadbanie o relacje i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Spróbujmy poruszyć z uczniami tematy dotyczące ich samopoczucia, znajdziemy czas na ich uważne słuchanie, zwróćmy uwagę na ich emocje – postarajmy się wzmocnić u nich pozytywne nastawienie do rytmicznego powrotu na zajęcia.
2. Rozważmy, czy nie przeznaczyć kilku czy kilkunastu dni na powtórny adaptację, aktywność fizyczną, wyjścia na szkolne podwórko/boisko, do pobliskiego parku oraz gry i zabawy integracyjne, zajęcia na rozwijanie umiejętności koncentracji, uważności i powrót do równowagi.
3. Dajmy dzieciom tyle czasu, ile będzie im potrzeba. Bądźmy wyrozumiali. Obserwujmy. Każda klasa jest inna, każda klasa będzie miała inną dynamikę w powracaniu do dawnego rytmu nauki. Powoli i z rozwagą rozpocznijmy proces edukacyjny. Spróbujmy zdiagnozować (nie oceniać!), czy jakiś temat nie wymaga ponownego omówienia, wyjaśnienia?
4. Unikajmy wypominania zjawisk dotyczących jakości pracy uczniów podczas nauki zdalnej – uczniowie są tego świadomi.
5. Starajmy się przedstawiać zalety samodzielnej i sumiennej pracy, nagradzajmy takich uczniów.

6. Powtarzajmy z dziećmi i młodzieżą jedynie najważniejsze i najtrudniejsze dla nich zagadnienia, a ocenianie skoncentrujemy na umożliwieniu uczniom uzyskania ocen wyższych niż przewidywane.
7. Realizujemy wyjścia i/lub wycieczki szkolne, wcześniej zaplanowane lub nowe adekwatne do sytuacji, we współpracy z uczniami i rodzicami.
8. Zaniechajmy weryfikowania ocen już wpisanych do dziennika. Nie planujemy nowych sprawdzianów.
9. Proponujemy odcięcie się tego co za nami "grubą kreską": Umowne zakończenie tego etapu roku szkolnego z dniem zakończenia nauki zdalnej i otwarcie nowego rozdziału, np.: przekazanie, żeby założyły nowe zeszyty lub w starych oddzieliły ten okres osobną kartką ze swoim rysunkiem lub refleksją i przyniosły je jak na początek roku szkolnego.
10. Pamiętajmy: najbliższe tygodnie dla wielu uczniów prawdopodobnie będą najtrudniejszym doświadczeniem w ich dotychczasowym życiu. Miejmy na uwadze, że **żaden z nich nie posiada takich umiejętności radzenia sobie z kryzysem jak my, dorośli!** Dodatkowo wielu z naszych uczniów jest obecnie w okresie adolescencji, który sam w sobie jest ogromnie obciążający. Zróbmy co w naszej mocy, aby powrót do nauki stacjonarnej nie okazał się dla nich traumatycznym doświadczeniem. Na nas, dorosłych spoczywa odpowiedzialność za dobrostan dzieci przebywających pod naszą opieką.

Nie czas teraz na:

- nadrabianie zaległości,
- sprawdzanie wiedzy z okresu nauki zdalnej,
- siedzenie w czterech ścianach klasowych,
- rozliczanie za aktywność, zachowania, zdarzenia i postępy w nauce zdalnej.

Teraz jest czas na:

- odbudowywanie relacji,
- integrację i budowanie poczucia wspólnoty,
- wsłuchania się w odczucia i potrzeby uczniów,
- wspólnego ustalenia zasad i planów na najbliższy czas.

Nikt nie jest gotowy do wysiłku intelektualnego, kiedy jego ciało jest spowolnione i otępiało, a umysł skołatany i przestraszony. Dlatego dajmy sobie oraz dzieciom i młodzieży trochę luzu, dystansu i czasu na złapanie równowagi i odbudowę relacji. Pora roku sprzyja spędzaniu czasu na świeżym powietrzu, na łonie przyrody – skorzystajmy z tego z naszymi uczniami. **Pamiętajmy: wsparcie uczniów w odbudowywaniu relacji interpersonalnych to też edukacja. W edukacji kluczową rolę odgrywa relacja i o nią szczególnie zatroszczmy się po powrocie do nauki stacjonarnej.**

W imieniu dzieci i młodzieży dziękujemy za każde działanie na rzecz pomocy uczniom w spokojnym powrocie do szkół.

Koordinatorzy projektu Razem Raźniej